**סודי ביותר**
למכותב בלבד

**המטה הכללי**
**אגף מודיעין**

521 מד (586.130.1/מ)
ו' תשרי תשל"ד
2 אוק' 1973
עותק מס' 32
מסמך זה מכיל 6 עמודים

# סקירת מודיעין מיוחדת

מס. 104/73

## תוכנית סורית לכיבוש רמת-הגולן - הערכה

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או קצתו, לידיעת אנשים שאינם מוסמכים לכך - עובר על חוקי בטחון המדינה.
המוצא מסמך זה נדרש למסרו לתחנה הקרובה של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

**חומר רגיש**
מפאת רגישות המקורות מהם הושג מידע זה, לא ייכללו נתונים אלה במלואם בשום פרסום מודיעיני נוסף.
הם מועברים לידיעת המכותבים בלבד.

הוא העתק מצולם מהמסמך המקורי הסודי ביותר צה"ל ומעהב"ט.
טופס 6231/4
מסמך זה ואין ליצור ו/או לצלם עותקים נוספים מהמסמך בלי אישור ארכיון צה"ל
ביטחון. השימוש במסמך זה מותר רק למטרות שאושרו כדין.

## עיקרי הסקירה

1. בידינו ידיעה, כי מסוף ספט' 73 צפוייה מתקפה-רבתי סורית לכיבוש רמת-הגולן, בה תשתתפנה כל 5 הדיביזיות, שתזנקנה ממערכי-החירום שלהם. תוכנית המתקפה נראית לנו כמשקפת תוכנית-אב מבצעית סורית, שהסורים אף התאמנו לפיה במשך השנה. אולם, ביצועה עתה ובטווח קרוב איננו סביר, להערכתנו.

2. הצבא הסורי ערוך עתה במרחב החזית במערך חירום מלא. אף כי לפי הדוקטרינה הסובייטית מאפשר מערך כזה מעבר למתקפה, מודעים להערכתנו הסורים להיעדר תנאים צבאיים ומדיניים לפתיחה במתקפה:-

א. הם רחוקים מלהעריך, כי ביכולתם לבצע לבדם בהצלחה מתקפה ברמת-הגולן, בגלל חולשתם הבסיסית, ובעיקר באויר.

ב. אין סימן כי מצרים מוכנה בשלב זה לחדש הלחימה, דבר הנחשב, כאמור, בעיני הסורים תנאי להשגת הצלחה צבאית משמעותית מצידם.

ג. אין נסיבות מדיניות פנימיות או חיצוניות הדוחפות למתקפה (להבדיל מתגובה על מפלת ה-13 ספט').

## תוכנית סורית לכיבוש רמת-הגולן - הערכה

כללי

1. סקירה זו נועדה לבחון ידיעה על תכנית מתקפה סורית לכיבוש רמת-הגולן החל מסוף ספט' 73 ולהעריך סבירותה.

תוכנית המתקפה הסורית

2. מקור טוב מסר על קיומה של תוכנית סורית לכיבוש רמת-הגולן החל מסוף ספט' 73. לפי תוכנית זו תתקופנה כל 5 הדיביזיות הסוריות בשני שלבים, כשהן מסתערות מתוך מערכי-החירום שלהן בחזית:-

א. 3 דיביזיות ה-חי"ר, הערוכות ברצועת ההגנה הראשונה, תתקופנה בשלב ראשון ותכבושנה רצועה של כ-8-10 ק"מ משטח רמת-הגולן.

ב. שתי דיביזיות השריון. הערוכות ברצועת ההגנה השניה, תנצלנה את הצלחתן של דיביזיות ה-חי"ר ותשלמנה את כיבושה של רמת-הגולן עד לירדן, אפשר תוך תפיסת ראש-גשר מערבה לו.

ג. שעת ה"ש" מתוכננת לאור אחרון, כאשר כיבוש הרמה כולה (עד לקו הירדן) יושלם תוך יממה ("ע" רעוד 1).

הערכה

התוכנית

3. להערכתנו, מדובר בתוכנית-אב מבצעית של הצבא הסורי לכיבוש הרמה. על קיומה שמענו כבר ב-אפר' 73; נראה, כי מאז עברה מספר "שיפוצים". לפי התפיסה הסורית זוהי תוכנית הגיונית ובידינו עדויות, כי הסורים התאמנו לפיה במשך השנה. במשך השנה גם הגיעונו מספר התרעות, כי מתקפה בהתאם לתוכנית זו עומדת להתבצע.

4. בגירסתה הנוכחית של התוכנית הסורית בולטות המיגבלות דלהלן:-

א. אין זכר לנושא האוירי במסגרת המתקפה המתוכננת. הדבר תמוה; שכן מודעים הסורים, להערכתנו, שכל עוד השליטה באויר הינה בידי ישראל, סיכויי הצלחתם במתקפה יבשתית קלושים מאד. לכך יש וודאי להוסיף את לקח הקרב האוירי ב-13 ספט', שהמחיש מחדש לסורים את נחיתותם באויר.

ב. לפי התוכנית תוקפות 5 דיביזיות, קרי - כל ה-סד"כ הלוחם הסורי. דבר זה אינו הגיוני להערכתנו בתנאי המשטר הסורי דהיום. זאת מאחר ובמקרה של כשלון, לא נותר לסורים כוח משוריין (למעט הכוח הבלתי מאורגן של רפעת אסד) להגנה על דמשק והמשטר. עד כה החשיבו הסורים את ההגנה על מרחב דמשק כמשימה בעלת חשיבות עליונה.

ג. לקביעת שעת ה"ש" לאור אחרון: יתכן, כי הסורים חושבים שיש בעיתוי זה של תחילת המתקפה משום יתרון (הקטנת סיכוני תקיפה אוירית על כוחותיהם). אולם, לסורים קשיים רציניים בהפעלת יחידות ועוצבות בלילה. רק לאחרונה החלו הסורים באימוני קרב לילה, שהתרכזו בעיקר בדרג היחידה (פלוגה, גדוד).

סבירות ביצוע

5. הצבא הסורי ערוך כיום במערך חירום מלא:-

א. ברצועת ההגנה הראשונה ערוכות עתה 3 דיב' ה-חי"ר במלואן (כולל כ-100 סוללות חת"מ ולפחות 650 טנקים).

ב. יתכן שרצועת ההגנה השניה נתפסה על ידי דיביזיות השריון , או חלקן.

ג. בנוסף, חטיבת שריון 47, הערוכה בחרמץ, נעה כנראה למרחב סריידא (יצויין, כי בתוכנית מוזכרת תנועת חט' זו לשם).

[redacted]

ד. ב-חה"א, וכנראה גם בזרועות האחרות של הצבא הסורי, כוננות מוגברת (50%).

ה. אימונים ותרגילים התקיימו לפחות עד ליל 29-30 ספטמבר (כולל תרגילי חת"מ, שריון ו-חי"ר). לא ידוע לנו על היקף האימונים, אך סביר שיחידות (פלוגות וגדודים) ממשיכות באימוניהם בהיקף מצומצם.

6. מתמונת מצב זו מתברר, כי למרות שלפי התוכנית היו מרבית התנועות וההכנות צריכות להסתיים עד 24 ספט', הרי שהן נמשכות עדיין.

7. עקרונית ובהתאם לדוקטרינה הסובייטית, ניתן לפתוח מתקפה מהיערכות הגנתית. מתקפה מתוך מערך חירום מלא יכולה, איפוא, להתבצע ללא "סימנים מעידים" רבים. עם זאת, הוצאתה לפועל של מתקפה סורית, לפי תוכנית זו או אחרת, אינה סבירה בעיתוי הנוכחי, מן הסיבות העיקריות הבאות:-

א. נראה לנו, כי הסורים רחוקים מלהעריך, כי ביכולתם לבצע בהצלחה מתקפה-רבתי ברמת-הגולן בגלל יחסי-הכוחות בינם לישראל:- [redacted]

1) כדי לתקוף בגולן, על הסורים להעריך, כי בידיהם עדיפות באויר, בשריון וב-חת"מ. יתכן, שהם קרובים להעריך שבשריון ב-חת"מ מצבם היחסי טוב; אולם, ברור שאינם יכולים להעריך זאת לגבי יחסי הכוחות האויריים, שכן עומק סוריה עודו ללא הגנת טילים ואין הם סומכים על הגנת מטוסים.

2) זה זמן רב אין הסורים רואים עצמם מסוגלים למתקפה עצמאית (בשונה מניהול "ימי קרב"), אלא מתכננים מלחמה משותפת עם המצרים. לא נראה לנו, מצד אחד, שהערכה סורית זו נשתנתה, ומצד שני - כי ביכולתה ובכוונתה של מצרים לפתוח עתה במתקפה. מכל מקום, התוכנית שלפנינו אינה מאזכרת כלל את השתלבות מצרים במתקפה.

(אחרון)

ב. גם משיקולים מדיניים אין העיתוי הנוכחי נוח למתקפה סורית:-

1) בזירה הפנימית לא מורגשים כרגע לחצים, העלולים לדחוף את המשטר לקבל על עצמו סיכון בלתי-מחושב של מלחמה ברמת-הגולן.

2) בתחום יחסי החוץ, אין עתה לחץ על סוריה להילחם. הערבים זוכים להישגים בזירה הבינלאומית והתיאום בין מדינות ערב מתקדם, לפחות על פני השטח (ועידת קהיר).

## סיכום

8. בידינו ידיעה, כי מסוף ספט' 73 צפוייה מתקפה-רבתי סורית לכיבוש רמת-הגולן, בה תשתתפנה כל 5 הדיביזיות, שתזנקנה ממערכי-החירום שלהם. תוכנית המתקפה נראית לנו כמשקפת תוכנית-אב מבצעית סורית, שהסורים אף התאמנו לפיה במשך השנה. אולם, ביצועה עתה ובטווח קרוב אינו סביר, להערכתנו.

9. הצבא הסורי ערוך עתה במרחב החזית במערך חירום מלא. אף כי לפי הדוקטרינה הסובייטית מאפשר מערך כזה מעבר למתקפה, מודעים להערכתנו הסורים להיעדר תנאים צבאיים ומדיניים לפתיחה במתקפה:-

א. הם רחוקים מלהעריך, כי ביכולתם לבצע לבדם בהצלחה מתקפה ברמת-הגולן, בגלל חולשתם הבסיסית, ובעיקר באויר.

ב. אין סימן כי מצרים מוכנה בשלב זה לחדש הלחימה, דבר הנחשב, כאמור, בעיני הסורים תנאי להשגת הצלחה צבאית משמעותית מצידם.

ג. אין נסיבות מדיניות פנימיות או חיצוניות הדוחפות למתקפה (להבדיל מתגובה על מפלת ה-13 ספט').